

De nya melodierna till psalmbokstillägget för Finlands svenska Kyrka.

DEN SVENSKA KYRKAN i Finland har, såsom av föregående artikel framgår, haft sin psalmboksfråga. Den har därmed också måst upptaga frågan om melodierna till det nytillkomna materialet. Psalmboksfrågan är och förblir alltid även en koralboksfråga. Det sista Kyrkomötet i Finland hade givit den svenska psalmbokskommittén i uppdrag att även utvälja lämpliga melodier till tilläggets psalmmaterial. För att Kyrkomötet, innan den upptog denna fråga till behandling och avgörande, skulle ha ett tillfälle att bilda sig ett omdöme om de nya melodierna, hade Hangö svenska Kyrkokör den 13 oktober gjort resan in till Åbo, där Kyrkomötet haft sitt sammanträde, för att där demonstrera ett par tiotal av dessa nya psalmmelodier.

Vid detta tillfälle höll organisten John Sundberg på finska och svenska ett tal, i vilket han redogjorde för de principer, som psalmbokskommittén följt vid redigeringen av melodierna för tillägget, och då åtskilligt därav synes oss av intresse även för svenska läsare, vilja vi citera följande därur:

Av senaste kyrkomöte hade Svenska psalmbokskommittén fått i uppdrag att även utvälja lämpliga melodier till tilläggets psalmmaterial. Huru detta utväljande av »lämpliga melodier» bör tolkas, framgår något tydligare av det uttalande, åttonde allmänna kyrkomötet gjorde beträffande det finska psalmbokstillägget. Enligt detta fick kommittén i uppdrag att »tillse, att de nya psalmerna kunna sjungas antingen med tidigare koraler eller med sådana, som likna dessa». Detta direktiv gavs visserligen åt den finska psalmbokskommittén, men det har givetvis sin tillämpning också beträffande den svenska. Denna princip, som innebär, att man tillvaratager och tillgodogör sig de gamla beprövade melodierna, är rent luthersk. Den är i vår kyrka traditionell och har jämväl blivit tillämpad i »Tillägg till svensk psalmbok». Ty så långt det varit möjligt, ha koralmelodierna blivit utnyttjade. Att man ibland tilldelat flere psalmtexter samma psalmmelodi, är ju ingenting nytt eller ovanligt. Man inskränker blott på detta sätt melodiernas antal. En egentlig och ändamålsenlig koralbok bör icke erbjuda så många melodier som möjligt, utan tvärtom. Av detta skäl ha icke heller parallellmelodier blivit föreslagna. Några speciella högtidskoraler, som t. ex. »Av himmelshöjd jag kommen är», har man undvikit att belasta med för många texter.

Beträffande de andliga sångmelodierna läses i företalet följande: »Där texterna hämtats från inhemska religiösa sångsamlingar, har detta ansetts ändamålsenligt att jämväl intaga deras redan kända och insjungna melodier. Detta har skett med så mycket större skäl, som dessa till sitt ursprung äro inhemska, antingen andliga folkmelodier eller alster av hemländska tonsättare». Psalmbokskommittén har således icke ställt sig avvisande till andliga folkmelodier.

Bland texterna återfinnas några, som hittills i frikyrkliga kretsar och jämväl vid religiösa sammankomster sjungits på melodier av amerikanskt ursprung. Med sin påträngande och föga vederhäftiga karaktär ha dessa knappast någonting gemensamt med den egentliga kyrkomusiken eller med den lutherska koralen. Kommittén har därför ställt sig avvisande till de amerikanska melodierna och i deras ställe föreslagit nya. Som stöd för sitt handlingssätt härvidlag kan kommittén åberopa den ovilja, dessa underhaltiga melodier rönt i Sverige, där de olyckligtvis på texternas bekostnad inkommit i Sveriges psalmbokstilllägg, »Nya psalmer». Missnöjet där har tagit sig många uttryck. Bland andra har »Stockholms kyrkomusikerförening», som får anses fullt vederhäftig, inlagt en bestämd protest mot de i nämnda psalmbokstilllägg intagna mindre kyrkliga, okyrkliga eller musikaliskt mindervärdiga melodierna. Att de gå rätt skarpt tillrätta med dem belyses därav, att bland de misshagliga — i skrivelsen utprickade — melodierna återfinnas också de allbekanta melodierna till julsångerna: »O du saliga, o du heliga» och »Stilla natt, heliga natt!». Så sträng har vår psalmbokskommitté dock icke varit. De båda nämnda melodierna, som äro över hundra år gamla, ha för oss pietetsvärde och ingå, som känt, i vårt tilläggsförslag.

Kyrkomötets direktiv medgiver intagning av nya melodier i psalmbokstillägget.

Psalmbokskommittén har gjort, som Luther gjorde, i det den vänt sig till våra bästa kompositörer med anhållan om melodier för de nya originalpsalmer, vilka tillhöra meterklasser, som sakna motsvarighet bland tidigare koraler. Flere kompositörer av facket, som blivit vidtalade, ha icke lämnat bidrag, men glädjande är att bland de arbetsvilliga få räkna en av vår samtids största kompositörer, Jean Sibelius.

Av psalmbokstilläggets nya melodier framgår dock tydligt, att de gamla koralerna fått stå som förebilder. Förutom det, att flere av de nya melodierna gå i andlig folkmelodistil, framträder det folkliga därigenom, att samtliga melodier äro enkla och lättsjunga.

Schütz' Musikalische Exequien.

Heinrich Schütz: *Musikalische Exequien*, bearbetad och inrättad för konsertbruk av Georg Schumann. (Bärenreiter-Verlag, Kassel.)

DENNA DÖDSMÄSSA komponerades till minne av Heinrich Schütz' vän och beskyddare, prins Heinrich Postumus von Reuss, och utfördes vid dennes begravning den 4 februari 1636. Verket består av trenne olika avdelningar. I det förord, som kompositören själv skrivit till sitt verk, omtalar han, att det textliga underlaget till den första avdelningen, som är skriven i form av en tysk begravningsmässa, utgöres av de citat ur Den Heliga Skrift och de lösryckta satser ur olika psalmer, som den avlidne, då han kände döden nalkas, lät inpränta på sin